

A NYÍRBÁTORI VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE

2016-2020

1. Jövőkép

- Gyűjteményünk a hagyományos dokumentumok mellett egyre több elektronikus és digitalizált dokumentummal rendelkezik
- A használó 24 órában eléri (online) eléri a könyvtár katalógusát, így állandó hozzáféréshez jut az olvasó
- Folytatjuk a (főleg) helytörténeti anyagok digitalizálását, s ehhez –a szerzői jogok figyelembe vételével- hozzáférést biztosítunk használóink számára
- Technikai feltételeinket a kiterjedt automatizálás, nagy sávszélességű hálózat biztosítja.
- Megteremtjük a technikai lehetőséget a megyei adatbázishoz való kapcsolódáshoz főleg a helytörténet vonatkozásában
- Tudatos stratégia alapján vizsgáljuk a használók igényeit és elégedettségét
- Felhasználóképzéssel segítjük az információk felkutatását, hasznosítását és szervezését.
- A szolgáltatások folyamatos megújítását fejlesztésekkel biztosítjuk.
- A fenntartó pályázatának segítségével akadálymentessé alakítjuk, és korszerűsítjük a jelenlegi –Szabadság tér 24. szám alatti- könyvtárépületet

2. Küldetésnyilatkozat

- A nyírbátori Városi Könyvtár Nyírbátor város kultúraközvetítő, információátadó közgyűjteménye. Feladatának tekinti a város és vonzáskörzete lakosai számára biztosítani a könyvtári szolgáltatásokat.

- Hozzájárul az írni-olvasni tudás fejlesztéséhez, segíti a felnövekvő nemzedék olvasóvá nevelését, az oktatás különböző szintjein kielégíti a tanulók igényeit.
- A lakosság számára biztosítani kívánja az életen át tartó tanulást, segítséget kíván nyújtani a közhasznú és egyéb információk megszerzéséhez, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez.

Ezen célok megvalósulása érdekében:

- Állományát gyűjtőkörének megfelelően folyamatosan gyarapítja, gondozza, feltárja.
- Szolgáltatásait a felmerülő igényekhez igazítja.
- A könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában.
- A nem formális és informális -és az egész életen át tartó tanulást támogató infrastrukturális fejlesztéseket végez.
- Eszközeinek felhasználásával biztosítja a technika új vívmányainak elérhetőségét, segíti az ezen eszközök segítségével való tájékozódást.
- A hagyományos könyvtári szolgáltatásokon túl, a dokumentumállomány számítógépes feltárásával, magasabb szintű tájékoztatást biztosít.
- Szakmai fejlődésével elősegíti a szolgáltatások minőségének javítását.
- Biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését.
- Részt vesz a könyvtárak közti dokumentum és információcserében.
- Segíti a közéletben való részvételhez szükséges állampolgári tudnivalók és jogi szabályozás megismerését.
- Teljesíti azon kötelezettségeit, melyet az 1997. évi CXL. törvény előír számára

- Együttműködik a város oktatási és kulturális intézményeivel
- 24 órás online tájékoztatást nyújt a könyvtár szolgáltatásairól, s ebben a formában is rendelkezésre bocsátja a könyvtár elektronikus katalógusát
- A helytörténeti anyagát sokoldalúan feltárja az OPAC (online) katalógus segítségével

3. Feladatok

- Az Uniós források felhasználásával, minden pályázati lehetőség kihasználása.
- Felhasználók képzése, az új információ-források megismertetése.
- Ezen források népszerűsítése az idősebb korosztály számára is.
- Különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetűek könyvtári ellátására.
- A könyvtár jelenlegi épületének korszerűsítése, akadálymentesítése
- Szakalkalmazottak továbbképzése uniós források felhasználásával
- Könyvtárhasználók igényeinek vizsgálata kérdőív segítségével

4. A könyvtár működési környezetének jellemzői

Nyírbátor az ország keleti részén, hazánk egyik legelmaradottabb régiójában, illetve megyéjében, az Észak-alföldi régióban, azon belül pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében fekszik (a régió területe 17 728 km², népessége 1 473 ezer fő). Nyírbátor térszerkezeti pozíciója az elmúlt időszakban nagymértékben javult az M3 autópálya Nyíregyháza-Vásárosnamény szakaszának átadásával. Az újabb szakasz kiépítésével az autópályától való távolsága kb. 10 km-re csökkent. A megyeszékhely Nyíregyházától 37 km-re, a régióközpont Debrecentől pedig 54 km-re fekszik, de gazdasági életére legalább ekkora hatással van a magyar-román határ közelsége is.

A város első írásos említését 1279-ben találjuk, már ekkor itt éltek a Báthoriak ősei. A család és a település sorsa közel 330 éven át összefonódott. A sárkánycímeres Báthoriak alatt a mezőváros évszázadokon keresztül virágzó település, igazgatási, gazdasági, kereskedelmi és rövid időre politikai központ volt: híd Erdély, Kárpátalja és Lengyelország felé. Az 1872-es közigazgatási átszervezés során elvesztette hat évszázadon át viselt városi rangját, de természetes vonzáskörzetében, mint járási székhely érvényesítette gazdasági, oktatási és kulturális kisugárzását. 1973-ban kapta vissza méltán megérdemelt városi rangját. Lakosságszáma kis mértékben csökken, már nem éri a 14 ezret.

A fő megélhetést az ipar és a mezőgazdaság jelenti. Az utóbbi évek fejlesztéseinek eredményeképp több ipari üzem telepedett meg a városban, de a régebben működőek is tovább folytatták tevékenységüket. A legnagyobb ipari üzemek külföldi tulajdonú cégek magyarországi vállalatai, akik szerencsére hosszú távon terveznek városunkban. A mezőgazdaság egy nagyobb magántulajdonú kft-vel, és több kisebb vállalkozással van jelen Nyírbátor gazdaságában. Új üzletek megnyitásával fejlődtek a szolgáltatások is.

Oktatás

Nyírbátorban négy **óvodai** egységben látják el a 3-7 éves korú gyerekeket.

Alapfokon három általános iskola, ebből egy református, egy katolikus, egy enyhe értelmi fogyatékosokat nevelő bentlakásos intézmény, és egy alapfokú művészeti iskola működik. A nyolcosztályos rendben működő általános iskolákban, 61 csoportban közel 1600 gyerek tanul. Az enyhe értelmi fogyatékosokat nevelő iskolában 3-20 éves korig többségében állami gondozott gyerekeket nevelnek. A művészeti iskolában 6-20 éves gyermekek képzése történik zene-és társzművészeti tagozatokon.

Középfokon két intézmény várja a továbbtanulókat. A Báthory István Katolikus Általános Iskola Gimnázium és Szakközépiskola 600 tanulóval működik, a hagyományos négyosztályos gimnáziumi osztályokon kívül nyolcosztályos és általános iskolai képzést is biztosítanak. Nyelvi előkészítő osztályok indításával segítik a német és az angol nyelv elsajátítását. Szakközépiskolai osztályokban idegenforgalmi és turisztikai specializációt szerezhetnek a diákok. Érettségi után lehetőség van idegenforgalmi ügyintéző képesítés megszerzésére.

A Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Középiskolája, Szakképző Iskolája és Kollégiuma 800 diákja a 10 szakma elsajátításán túl szakközépiskolai osztályokban informatikát és közszolgálati ismereteket is tanulhat. A szakmai vizsgával rendelkező tanulóknak nappali rendszerű gimnáziumi osztályokban, lehetőséget biztosítanak az érettségi megszerzésére.

Érettségi után rendszerinformatikusnak, illetve igazgatási ügyintézőnek tanulhatnak tovább a diákok.

Kultúra

A város kulturális élete sokszínű, sokrétű, pezsgő, a kínálat gazdag, egyre nagyobb visszhangja van bel- és külföldön egyaránt.

A nyírbátoriak több évtizedes álma valósulhatott meg 2006-ban a **Kulturális Központ** átadásával a város főterén. Az intézmény még nagyon fiatal, de a rövid időszak alatt a az egyik legfontosabb kulturális létesítményeként működik. E falak között méltó otthonra találtak a különböző művelődő közösségek. Nem elhanyagolható szempont, hogy az épület több száz fős rendezvények befogadására is alkalmas.

Szintén 2006-ban került átadásra a teljesen újjáépített **Báthori várkastély**. A XV. századi épület teljes pompájában várja a látogatókat, négy szintje

alkalmas kiállítások, rendezvények, s konferenciák megtartására. A várkastély felújításával egyidejűleg kialakításra került a kastélyt körbevevő park, parkolóhelyek, valamint a református templomot övező park díszburkolattal, zöld felülettel.

A katolikus templomhoz simuló barokk kolostor épületben kapott helyet a **Báthori István Múzeum**, melyet több mint ötven éve alapított Dr. Szalontai Barnabás. Tájmuzeumként őrzi a Nyírség, a Ligetalja népének közösségi emlékezetét. Állandó kiállítása "Nyírbátor évszázadai" címmel bemutatja a város történetét a középkortól a XIX-XX. század fordulójáig. Megtalálhatók itt a várost birtokló családok remekműű használati és dísz tárgyai mellett a paraszti és polgári élet mindennapi eszközei is.

A város kulturális életében fontos szerepet töltenek be a művészeti, zenei egyesületek.

A **Báthori István Múzeum Baráti Kör** tagjait a civil szférából toborozzák, munkájukkal a múzeumi programokhoz kapcsolódnak, szerveznek előadásokat, társszervezői különböző városi rendezvényeknek.

A **Bátor Mazsorett Együttes** mozgalmos múltra tekinthet vissza. Sikeresen mutatkoztak be számos hazai versenyen, de több alkalommal szerepeltek külföldön is. Az óvodástól a középiskolás korig több csoportban folyik a felkészítés.

A **Koncert-fúvószenekar** rendszeresen fellép külföldön és Magyarországon egyaránt, sikerrel vesznek részt nemzetközi fesztiválokon. Soraik között diákok és felnőttek egyaránt muzsikálnak. Impozáns egyenruhában, városunk szimbólumát viselő, elegáns öltözetben lépnek fel.

A **Talán Teátrum** országszerte ismertté vált zenei és prózai előadásokkal kápráztatja el a közönséget. Önálló produkciókat állítanak színre, Kelet-Magyarország legkülönlegesebb színházi műhelyét teremtették meg. Évente közel 200 alkalommal lépnek a közönség elé.

A **Tinódi Vegyeskar** fő feladata a magyar- és nemzetközi kórushagyományok ápolása, a kórusmuzsika népszerűsítése, az énekelni szerető emberek összefogása. A megyében, az országban sikeresen szerepeltek minősítő versenyeken, számos külföldi meghívást kaptak több évtizedes tevékenységük során.

Az **Ütőegyüttes** több évtizedes múltra tekint vissza, rendkívül gazdag a műsorkínálata. Évek óta az országos minősítő verseny első helyezettje. Rendszeres és kedvelt szereplője a városi és megyei ünnepségeknek. Hangszerállománya gazdag, évek óta új darabokkal gyarapodnak.

Idegenforgalom

Nyírbátor **turisztikai** vonzerejét elsősorban a rendszeresen megrendezésre kerülő művészeti, kulturális és könnyűzenei programok, a természeti környezet sajátosságai, valamint a helyi történelmi emlékhelyek jelentik. Az építészet emlékei közül kiemelkedik a késő gótikus stílusban épített református templom, a késő reneszánsz fa harangtorony, a barokk minorita rendház és templom. A városban megrendezésre kerülő programok közül a legjelentősebbek a Szárnyas Sárkány Hete Nemzetközi Utcaszínházi Fesztivál, a Nyírbátori Zenei Napok, a Lovas és Gasztro Fesztivál, melyek országos és nemzetközi vonzerővel is bírnak.

5. PGTT analízis

5.1. Politikai tényezők

- A könyvtárak működését a jelenleg hatályos törvények, rendeletek,

jogszabályok határozzák meg.

- A könyvtárak működésének szabályozása az Európai Unióban nemzeti szinten történik, de a könyvtárak fejlesztési irányvonaláiban érződik az uniós szabályozás.
- A helyi politikai környezet stabil, társadalmi beágyazottsága erős.
- Törekvés a nemzeti értékek és érdekek jelentőségének megerősítésére.
- A közigazgatási és szakterületi átalakulás folyamata erős bizonytalanságot kelt az érintett intézmények körében.
- Az átalakulásokat levezénylő szervek törekszenek a folyamatosság biztosítására.
- Az EU erős támogatása a helyi értékek elérhetőségének biztosítására.
- Az iskolarendszer, és a képzési rendszer átalakulása érinti a könyvtárak tevékenységét is.

5.2. Gazdasági tényezők

- A könyvtári törvény, és a ráépülő jogszabályok forrást is biztosítanak.
- A költségvetés nem mindig tud lépést tartani a növekvő kiadásokkal.
- Piacorientáltság megjelenése az intézmények működtetésében.
- A dokumentumárak növekedése negatívan hat a dokumentum beszerzésekre.
- Jelentősen nőtt a pályázati források elérhetősége, így lehetőség nyílik a többszörös finanszírozásra.
- A könyvtár finanszírozása nagymértékben függ a fenntartó gazdasági helyzetétől.
- Az új technológiák megjelenése jelentős anyagi terhet ró a könyvtárakra is, ezek beszerzése, fenntartása jelentős költségekkel jár.

5.3 Társadalmi tényezők

- Az élethosszig tartó tanulás jelentőségének felismerése társadalmi szinten.
- Az élethosszig tartó tanulás feladata és igénye felértékeli a könyvtárak társadalmi szerepét.

- Az értékek mellett az „értéktelen” tartalmak nagy mennyiségű megjelenése.
- Az azonnali információhoz jutás igényének társadalmi megjelenése, a praktikum előtérbe helyeződése.
- A szolgáltatások színvonal-emelésének egyre erősebb társadalmi elvárása.
- Speciális ismeretek és készségek megszerzésének igénye (munkaerőpiaci szempontok).
- Olvasási szokások változása.
- Az új generációk, Y (1980- és 1995 között születettek) Z korosztályok, 1996 után születettek) információkeresési és kezelési szokásai jelentősen eltérnek a korábbi korosztályok gyakorlatától.
- Ezen korosztályok a média által szocializálódnak.
- A kultúra korlátozottan árucikké válhat.
- A kisebbségek aránya jelentősen nő a társadalomban.

5.4. Technológiai tényezők

- A magasabb technológiai színvonal terjedése hosszútávon ható tényező
- Az információ az egyik legfontosabb erőforrássá vált a világban.
- A világ technológiai fejlődése folyamatos követést, stratégiai válaszkészséget, igényel.
- A verseny az információ megszerzéséért az egyik legfontosabb terület az információ-technológia világában.
- Az információs piac keresleti és kínálati oldala megtalálja egymást akár a könyvtárak kihagyásával is figyelhető meg.
- Az új információhordozók megjelenése a könyvtárak folyamatos előrelépését, a technológia folyamatos követését igényli. Ez komoly erőforrásokat igényel.
- Az eleve digitális tartalom részaránya egyre inkább túlsúlyba kerül.
- A digitális technika lehetővé fogja tenni az emberiség egyetemes tudásának, a kulturális értékeinek jobb minőségben és nagy mennyiségben való ellátását

6. A nyírbátori Városi Könyvtár SWOT analízise

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- a könyvtár épülete jól megközelíthető helyen	- a könyvtár az 1. és a 2. szinten van, csak

<p>van, a város központjában</p> <ul style="list-style-type: none"> - része a város közművelődési, közgyűjteményi rendszerének - az önkormányzat gondoskodik a könyvtár fenntartásáról - a munkatársak szakképzettek - a dokumentumállomány folyamatos gyarapítása biztosított - a számítógépes feldolgozottság minden dokumentumtípusra kiterjed, a kölcsönzői- és a kézikönyv állomány teljesen vonalkódos - az Internet hozzáférés gyors, megfelelő számú terminál áll rendelkezésre, s ingyenes - a könyvtár kihasználtsága a nap minden szakában állandó, a nyitva tartási idő hosszú - a térítéses szolgáltatásokat sokan veszik igénybe, így a saját bevétel aránya magas -a rendezvények közösen kerülnek megrendezésre a város más intézményeivel, kapcsolódnak a városi rendezvénytervhez, ezzel kapcsolódva a város kulturális életéhez 	<p>lépcsőn közelíthető meg,nem akadálymentesített</p> <ul style="list-style-type: none"> - a belső terek tagoltak, a falak koszosak, kopottak, a burkolat, a mosdók elhasználtak -a polcok, berendezések elavultak - a könyvek elhelyezése zsúfolt, nem férnek a polcokra -a munkatársak továbbképzésére a megyében nincs lehetőség, a képzési támogatás felfüggesztésre került - a munkatársak fizetése stagnál - az új dokumentumok beszerzésnek lehetősége az anyagi fedezet hiányában korlátozott, csökkenő számú (pályázati forrás erre nincs) -az érdekltség-növelő támogatás csökken - az energiaárak jelentős emelkedése egyre jobban terheli a költségvetést, s ezt nem ellensúlyozzák - a technikai eszközök amortizálódnak, pótlásuk nem lesz megoldható
<p style="text-align: center;">LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - reális esélye van a könyvtár felújítására és akadálymentesítésére pályázati forrásból - a könyvtár szerepe felértékelődik, egyre nő az oktatásban részt vevők száma - folyamatos pályázati aktivitás, uniós források bevonása - a finanszírozás követi az energiaár emelését - új célcsoportok megnyerése - a hátrányos helyzetűek bevonása - a képzés finanszírozása pályázati forrásokból - megyei együttműködés - a város központi szerepének erősödése 	<p style="text-align: center;">VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> -a könyvtár korszerűsítéséhez és akadálymentesítéséhez nem lesz elegendő a pályázati forrás, s nem valósul meg a nagyságában és berendezésében korszerű könyvtár - a fenntartó nem biztosít elegendő forrást a szakmai feladatok ellátására - a pályázatokkal sem sikerül az új dokumentumok számának növelése - az adminisztrációs kötelezettségek növekedése - a szakmai megbecsülés csökkenése, az életpálya presztízs vesztesége - csökkenő lakosságszám

Nyírbátor, 2016. március 20.

Sipos Ferenc
igazgató